Nummer VN2020-003352

Directie rve grond en ontwikkel

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 10 maart 2020

Kabinet

Portefeuille Zuidas en Marineterrein (19)

Agendapunt Do

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het informeren van de Raad over de uitkomst van het bestuurlijk overleg Marineterrein

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de verkenning Marineterrein 2019 en de uitkomst van het bestuurlijk overleg Marineterrein van 20 februari 2020 , waarin besloten is dat:

a. model 3 voor alle partijen voldoende tegemoet komt aan de Samenwerkingsafspraken van 9 juli 2018 en daarmee de voorkeur heeft;

b. de nu gemaakte afspraken in een aanvulling op de Bestuursovereenkomst Marineterrein van 2013 worden vastgelegd en de Bestuursovereenkomst definitief wordt herzien wanneer de Nota van Uitgangspunten wordt vastgesteld.

c. ter beperking van de overlast van de helikopter Defensie met de gemeente zal verkennen of [redacted] ingezet kan worden voor een deel van de vluchten;

d. de gemeenteraad en de Tweede Kamer gelijktijdig over de uitkomsten van het bestuurlijk overleg geïnformeerd zullen worden;

e. de stuurgroep Marineterrein de opdracht krijgt om dit model als basis te gebruiken voor de verder uitwerking naar een Nota van Uitgangspunten;

2. In te stemmen met de brief aan de gemeenteraad d.d. 16 maart 2020 over de uitkomst van het bestuurlijk overleg Marineterrein.

3. In te stemmen met het opleggen van geheimhouding op deze voordracht en de bij deze voordracht meegezonden bijlagen op grond van artikel 55, eerste lid van de Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 10, tweede lid, onder b, f en g van de Wet openbaarheid van bestuur. De geheimhouding wordt opgelegd voor onbepaalde tijd, met uitzondering van de geheimhouding op de brief aan de raad, welke wordt opgelegd tot verzending aan de Raad.

Kernboodschap

Het college heeft besloten de raad te informeren over de afronding van de door Rijk en gemeente gezamenlijk uitgevoerde verkenning naar de ontwikkelmogelijkheden van het Marineterrein en de afspraken die daarover in het bestuurlijk overleg Marineterrein zijn gemaakt. De belangrijkste elementen daarvan zijn dat 1) Defensie op het Marineterrein blijft met een compacte kazerne, 2) het sportveld gezamenlijk gebruikt kan worden door Defensie en Amsterdammers en 3) dat deze afspraken verder uitgewerkt worden in een Nota van Uitgangspunten.

Kabinet

Bestuurlijke achtergrond

Op 10 juli 2018 is door het college ingestemd met een brief aan de gemeenteraad, waarmee de raad geïnformeerd is over:

- het proces en de consequenties van de gewijzigde wens van Defensie om met een groter programma dan eerder overeengekomen aanwezig te blijven op het Marineterrein;
- de door rijk en gemeente gezamenlijk geformuleerde uitgangspunten (samenwerkingsafspraken) voor een verkenning hoe het terrein alsnog ontwikkeld zou kunnen worden.

Deze brief is via de dagmail op 10 juli 2018 aan de raadsleden verstuurd.

Op 16 januari 2019 heeft een bestuurlijk overleg Marineterrein met de minister van Defensie, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en de wethouder Zuidas en Marineterrein plaatsgevonden, waarbij nog geen overeenstemming bereikt kon worden over de resultaten van de verkenning tot dan toe. Hierover is het college op 22 januari 2019 mondeling geïnformeerd.

Op 20 februari 2020 heeft wederom een bestuurlijk overleg Marineterrein plaats gevonden. In dit overleg is wel overeenstemming bereikt. Met deze voordracht wordt het college geïnformeerd over de resultaten van de verkenning en de uitkomst van het bestuurlijk overleg. Met bijgevoegde brief wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomst van het bestuurlijk overleg en de volgende processtappen m.b.t. de planvorming van het Marineterrein.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder a Gemeentewet: het College is bevoegd om het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren en artikel 169, tweede lid Gemeentewet: het College geeft de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.

Onderbouwing besluit

Ad.1 Kennisnemen van de verkenning Marineterrein 2019 en de uitkomst van het bestuurlijk overleg Marineterrein van 20 februari 2020

Op basis van de samenwerkingsafspraken d.d. 9 juli 2018 hebben Rijk en gemeente gezamenlijk verkend wat de ontwikkelmogelijkheden van het Marineterrein zijn, uitgaande van een grotere blijvende aanwezigheid van Defensie dan overeengekomen in de Bestuursovereenkomst Marineterrein. In het bestuurlijk overleg van 16 januari 2019 zijn de eerste resultaten daarvan besproken, maar kon het overleg nog niet tot overeenstemming komen. Met name de omvang van het innovatieprogramma was voor de gemeente te

Kabinet

gering. De minister heeft daarop, na een gesprek met de burgemeester, voorgesteld om ook te onderzoeken wat het kan opleveren als de helikopter buiten het Marineterrein landt en gebouw 030 (congresfunctie) op termijn overgedragen wordt ten behoeve van het innovatiemilieu. In het bestuurlijk overleg Marineterrein van 20 februari 2020 is het resultaat daarvan besproken (zie bijlage Verkenning Marineterrein 2019).

Omvang innovatieprogramma

Het model dat besproken is in het bestuurlijk overleg van 16 januari 2019 (model 0+) gaat uit van behoud van gebouw 030 voor Defensie en het landen van de helikopter binnen de kazerne. De omvang van het innovatieprogramma in dit model is ca. 140.000 m2 bvo. Met dit model werd onvoldoende tegemoet gekomen aan de wensen van de gemeente. In aanvulling daarop zijn daarom 3 extra modellen onderzocht, waarbij het programma voor innovatie toe kan nemen met ca. 15.000 – 24.000 m2. Dit kan echter alleen als gebouw 030 (congresfunctie), op korte of lange termijn, afgestaan wordt ten behoeve van het innovatiemilieu. Het verplaatsen van de helikopter buiten het Marineterrein levert nauwelijks ruimtewinst op.

Helikopter

[redacted]

Tempo beschikbaar komen innovatieruimte

Het beschikbaar komen van ruimte voor het innovatiemilieu is direct gekoppeld aan de snelheid waarmee de kazerne gerealiseerd kan worden. Bij model 0+, 1 en 2 is het uitgangspunt voor Defensie dat gebouw 030 op zijn vroegst pas over 15 jaar beschikbaar komt. Daarmee duurt het ook net zo lang voordat er zekerheid komt over het al dan niet kunnen realiseren van extra ruimte voor het innovatiemilieu op dat deel van het terrein.

In model 3 kan veel sneller alle ruimte voor het innovatiemilieu beschikbaar komen (over ca. 6 jaar), omdat de congresfunctie direct mee genomen moet worden in de nieuwbouw van de kazerne. Gebouw 030 staat daarin namelijk op de plek waar het nieuwe sportveld en garage moeten komen, en kan dus niet blijven staan. Dit model is echter strijdig met de wens van Defensie tot mogelijk gefaseerde overdracht op lange termijn van gebouw 030.

Kabinet

Conclusies m.b.t. de modellen

Programma	**Model 0+**	Model 1	Model 2	**Model 3**
Innovatie (m2 bvo)	**140.000 m2**	160.500	164.000	**155.000**
• werken & kennis	84.000 m2 (4200 werkn./ stud.)	96.300 m2 (4815 werkn/stud.)	98.400 m2 (4920 werkn/stud.)	93.000 m2 (4650 werkn/stud.)
• wonen	56.000 (860 won.)	64.200 m2 (985 won.)	65.600 m2 (1010 won.)	62.000 m2 (955 won.)
Defensie (m2 bvo)	**35.000 m2**	32.500	33.200	**33.200**
Totaal gebouwd	**175.000 m2**	193.000	197.200	**188.200**
Ontwikkelgebied	**10,5 ha**	11,2 ha	11,4 ha	**11,4 ha**

Vanuit de luchtmacht is geadviseerd op de verschillende modellen m.b.t. het landen van de helikopter. Daarbij is een negatief advies afgegeven voor de modellen 1 en 2, omdat landen op een tussen gebouwen ingeklemd sportveld niet veilig is. Model 0+ en model 3 kunnen wel.

Het negatieve advies van de luchtmacht voor model 1 en 2 weegt zwaar, zodat deze modellen op voorhand zijn afgevallen. Daarnaast is de onzekerheid over of en zo ja wanneer gebouw 030 toegevoegd kan worden aan het te ontwikkelen gebied een belangrijke afwegingsfactor.

Daarom is, ondanks dat de modellen 1 en 2 meer programmatische ruimte voor innovatie bieden, de afweging in het bestuurlijk overleg gemaakt tussen model 0+ en model 3.

Model 0+ had de voorkeur voor Defensie, omdat daarin het nog goed functionerende gebouw 030 nog lange tijd door hen gebruikt kan worden.

Model 3 had de voorkeur voor de gemeente, omdat het 15.000 m2 meer programmatische ruimte voor het innovatieprogramma biedt terwijl de compacte kazerne ook voldoet aan alle gestelde eisen vanuit Defensie. Daarnaast is het voordeel van dit model t.o.v. model 0+

Kabinet

dat er direct duidelijkheid is over de omvang van het te ontwikkelen gebied en de termijn waarop het hele gebied voor innovatie beschikbaar komt (ca. 6 jaar).

Uitkomst bestuurlijk overleg Marineterrein

Het bestuurlijk overleg Marineterrein heeft besloten dat:

- model 3 voor alle partijen voldoende tegemoet komt aan de Samenwerkingsafspraken van 9 juli 2018 en daarmee de voorkeur heeft;
- de stuurgroep Marineterrein de opdracht krijgt om dit model als basis te gebruiken voor de verder uitwerking naar een Nota van Uitgangspunten;
- de gemeenteraad en de Tweede Kamer gelijktijdig over de uitkomsten van het bestuurlijk overleg geïnformeerd zullen worden;
- [redacted]
- de nu gemaakte afspraken in een aanvulling op de Bestuursovereenkomst Marineterrein van 2013 worden vastgelegd en de Bestuursovereenkomst definitief wordt herzien wanneer de Nota van Uitgangspunten wordt vastgesteld.

Met dit besluit is een einde gekomen aan een periode van discussie over het Marineterrein.

Het programma in model 3 bevat ca. 93.000 m2 voor werk en kennisinstellingen en ca. 950 woningen. Ook is er veel ruimte voor groen, sport en recreatie. Wanneer kwalitatief goed ingevuld is de economische en innovatieve waarde groot. Het Marineterrein biedt met dit programma, naast ruimte om te wonen en te recreëren, voor veel mensen ruimte om te innoveren, te onderzoeken, te doceren en te studeren, met grote maatschappelijke spin-offs voor de toekomst.

Daarbij is de vestiging van het Defensieonderdeel Werving & Behoud op het Marineterrein en de samenwerking met het innovatie programma (zoals b.v. virtual reality) een kans op werkgelegenheid en talentontwikkeling van jongeren met lager en middelbaar beroepsonderwijs. Hiermee kan invulling gegeven worden aan een inclusieve economie, door kansen te bieden voor talentontwikkeling voor diverse doelgroepen op het nieuwe Marineterrein.

Ad. 2. In te stemmen met de brief namens het college van B&W aan de gemeenteraad

In het bestuurlijk overleg is afgesproken dat zowel de Tweede Kamer als de gemeenteraad gelijktijdig schriftelijk geïnformeerd worden over de uitkomsten van het bestuurlijk overleg. Omdat de uitwerking van het voorkeursmodel naar een Nota van Uitgangspunten een verfijning betekent van hetgeen nu verkend is, en de getallen en grenzen nog enigszins kunnen wijzigen, is gekozen voor het informeren op hoofdlijnen.

Bijgevoegde brief zal, na instemming door het college en in afstemming met Defensie, op 16 maart 2020 via de dagmail aan de raadsleden verstuurd worden.

Kabinet

Ad. 3. Opleggen van geheimhouding

De resultaten van de verkenning zijn zeer globaal en daarmee is de omvang van het te realiseren programma nog niet hard. Het is van belang voor de gemeente dat dit in de uitwerking naar de Nota van Uitgangspunten verfijnd kan worden. Om de ruimte om hierin te bewegen niet te beperken en de onderhandelingspositie van de gemeente niet te schaden, is het van belang dat deze cijfers vertrouwelijk blijven. Daarnaast zijn de in de voordracht genoemde adviezen van Defensie en de in de verkenning opgenomen informatie over het Defensieprogramma vertrouwelijk verstrekt en kunnen niet openbaar gemaakt worden.

Op grond van artikel 55 Gemeentewet lid 1 wordt daarom geheimhouding opgelegd op deze voordracht en de bij deze voordracht meegezonden bijlagen. Dit in verband met de economische en financiële belangen van de gemeente, het belang van het college om als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie en het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van betrokken partijen, zoals genoemd in artikel 10, tweede lid, onder b, f en g van de Wet openbaarheid van bestuur.

De belangen in dit artikel wegen in dit geval zwaarder dan openbaarmaking.

De geheimhouding op de brief aan de gemeenteraad wordt opgelegd tot het moment van verzending aan de Raad.

Participatie

De verkenning met het Rijk over de inpassing van de toekomstige kazerne is vertrouwelijk geweest. Daarover heeft geen participatie plaats kunnen vinden en dit is ook gemeld aan de omgeving. In de volgende fase, het opstellen van de Nota van Uitgangspunten, zal de omgeving wel weer nadrukkelijk betrokken worden. De wijze waarop dit gebeurt wordt nog verder uitgewerkt.

Financiële onderbouwing

Overige toelichting

n.v.t.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

De brief zal, na instemming door het college, op 16 maart 2020 via de dagmail verstuurd worden aan de leden van de gemeenteraad.

Kabinet

Buiten de gemeente n.v.t.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2020-014071	20200220 Verkenning Marineterrein 2019_BO_klein.pdf (pdf)
AD2020-014131	20200316 concept BRIEF raad uitkomst bestuurlijk overleg.docx (msw12)
AD2020-014072	Advies (pdf)
AD2020-014068	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

[redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders